
Objev v Uzbekistánu. Archeologové našli zavlažovací systém z doby bronzové

Objev v Uzbekistánu. Čeští archeologové našli zavlažovací systém z doby bronzové

Když v létě vyrazila tříčlenná skupina badatelů z [Ústavu pro klasickou archeologii FF UK](#) do Pašchurtské doliny, očekávala, že se bude věnovat průzkumu kurganů, tedy mohyl typických pro stepní kultury. Nedaleký nález však jejich další plány zcela změnil. Podařilo se jim objevit sídliště datovaná do doby železné a bronzové se zachovaným zavlažovacím systémem.

Pašchurtská dolina se nachází v jižním Uzbekistánu. Tuto zemi již můžeme považovat za tradiční oblast, kde čeští archeologové provádějí své výzkumy: letos zde badatelé z Ústavu pro klasickou archeologii FF UK zahájili už třináctou sezonu.

Původně sem archeologický tým ve složení [PhDr. Ladislav Stančo, Ph.D.](#), studentka zaměřená na antropologii Bc. Hana Vondrová a student-archeolog Bc. Adam Pažout přijel s cílem zmapovat kurgany ve zdejší stepi, některý z nich „otevřít“, chronologicky ho zařadit a analyzovat způsob pohřebního ritu. „Když jsme odjížděli z obhlídky zvolené lokality, kde jsme vybírali, na kterou mohly se zaměřit, objevili jsme mnohem lépe přístupnou nekropoli s velmi dobře zachovanými objekty. Proto padlo rozhodnutí zaměřit se na tuto novou lokalitu,“ popisuje Ladislav Stančo.

Při povrchovém průzkumu lokality u vesnice Kajrit archeologové objevili jedenáct kurganů a šest nových sídlišť. „Bylo to úplně neuvěřitelné, lokality byly vzdáleny jen několik stovek metrů od sebe a zároveň přímo u silnice. Přitom tudy muselo projít už několik expedic, které realizovaly okolní výzkumy,“ doplňuje Ladislav Stančo.

Hlavní objev představovala lokalita Burgut Kurgan spadající do počátku doby železné, tedy do druhé poloviny 2. tisíciletí před naším letopočtem. Odborníci takovouto neporušenou lokalitu, která by přinesla cenné poznatky o době železné, kdy se mísila usedlá zemědělská kultura s nově přichozími kočovnými, v této části Střední Asie léta marně hledali.

Zavlažovací kanály následná výstavba nezničila

Lokalita o rozměrech 60 × 50 metrů se nachází ve vyvýšené poloze a je obehnaná kamenným valem. „Podle opevnění soudíme, že sloužila jako útočiště v případě nebezpečí i pro další nedaleké usedlosti. Povedlo se nám tu nalézt velké množství keramiky, která napomáhá datovat život v daném sídlišti. Obydli budou zřejmě představovat polozemnice, ale to ukáže až plošný odkryv,“ uvádí Stančo.

Během dalšího bádání se odborníci chtějí zaměřit na průzkum zavlažovacích kanálů, které přiváděly vodu z bohatých pramenů v nedaleké mikrooáze Zarabag a jejichž výběžky se větví hned do několika lokalit. Pokud se potvrdí, že kanál pochází z pozdní doby bronzové, bude se jednat o naprosto unikátní objev, neboť povrchové systémy přívodu vody se do současnosti příliš často nedochovaly – většinou je zničí následná výstavba, případně orba.

Kurgany na archeology počkají

A jak to dopadlo s původním výzkumem kurganů, kvůli kterým výprava do stepi mířila? Ty se letos ještě zcela odkrýt nepodařilo, archeologům scházely časy. Zatím stihli provést řez mohyly a dostat se do hloubky dvou metrů pod úroveň terénu, k samotným zbytkům však neprošli.

„Doufáme, že se nám příští rok podaří získat dostatek finančních prostředků, abychom se na lokalitu Kajrit mohli vrátit a výzkum dokončit,“ říká Ladislav Stančo. Oproti jiným oblastem však mají archeologové působící v Uzbekistánu výhodu. Místní obyvatelé památky neničí ani nevykrádají jako jinde ve světě, amatérské archeology s detektory kovů tady nepotkáte. Odkrytou mohyly tak stačilo jen zakonzervovat vrstvou kamenů.